

Comitatul Redactorului

si

Cancelariul Redactiunii

e in

Strat'a tragatoriului [Ló-vésztelek], Nr. 5.

Scrisorile nefrancone nu se voru primi decatu numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii.“
Articolii trimisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vinu si Sambec'a.

Pretulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 8 fl. v.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Roman'i :

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei v.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 „ 8 „ = 8 „ „

Pentru Inscritiuni :

10 or. de linia, si 30 or. tacu'a timbrale pentru fiescu-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 or. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Scire electr. part. a „Feder.“

Data Orestia 10. aug. 4 ore d. m.
Sosita Pest'a 10. „ 10 „ noptea.

Alegerea s'a terminatu; ungurii infratiti cu sasii alessera pre guvernamentalii Bela Wodjaner si Iosifu Schuller; neci unu romanu n'a votatu, de si coruptiunea a fostu la ordinea dillei, distribuindu-se in o comuna ca la una mia floreni. Traiesca solidaritatea poporului romanu! Onore bravei inteligentie d'in scaunulu si orastulu Orestia!

Pest'a, 2./14. aug., 1872.

In nrulu trecutulu alu diariulu nostru inregistraramu, pre scurtu, scirea despre intelnirea monarcloru austriacu si russescu cu imperatorele germanu la Berolinu, era de asta-data vomu a pune sub ochii onor. nostri cetitori istoria secreta a acestei intelniri, aparuta in diariulu vienesu „Wanderer“ de la una persona, precum se afirma, bine informata si competinta. Deci se vedemu ce ni relateza acesta persona competinta. D'in limgiulu „Correspondintiei provinciale“ referitori la importantia intelnirii celoru trei monarci, dice corespondintele foiei vienesu, se pote usioru vedé, ca acesta intelnire n'are in atata de scopu d'a ascurá si sustiené pacea europena, ci mai multu d'a plantá samburele unui resbelu intre Germani'a si Austri'a. Intimitatea intre curtile d'in Berolinu si Vien'a, care mai nainte ocupá totu-de-un'a loculu primu, acum'a a devenitu o cestiune de ragu secundariu. Diariulu prusescu semi-officiulu aminteste in linia prima cordialitatea russo-prusesca, care in trecutulu s'a probatu avantajosa pentru ambele parti, si revindica diplomatiei prusesce meritulu, d'a fi aplanatu terrenulu pentru una apropiare intre Russi'a si Austri'a. Acum depinde de la buna-vointia Austriei facia de Russi'a si Prusii'a, daca acesta apropiare se va realisá intradeveru astu-faliu, ca prin ea se se pota evitá ore-si cari complicari si sguduiri in Europ'a. Domnitoriulu monarclui ostrungurescu se presinta inaintea areopagului europenu, compusu d'in reprezentantii Russiei si ai Prusiei, care va impune imperatorului Franciscu Iosifu si consiliariloru sei sacrificarea poloniamului si persecutarea ultramuntaniloru. In ce forma se va intempra acesta, putienu cumpenesce in cumpena. Scopulu intelnirii celoru trei monarci nu e neci catu e mai putienu vre-o demonstratiune pacifica contra Franciei; asié ce-va e cu totululu superfluu, de-ora-ce de presinte si inca in duoi anni de dille Franci'a nu va fi in stare a-si resbuna contra Prusiei, dar' si dupa duoi anni Franci'a numai asié ar' poté deveni periculosa pentru Prusii'a, daca i-ar' succede a casciga pre Austri'a in favorelu politicele sale antigermane. In acesta privintia Prusii'a nu pote primi garantje. Dar' daca Prusii'a va fi constrinsa a se bate de nou, spre a se sustiené la nivoulu succesoru sale, atunci ea voiesce a-si bate inimicii, ca si pana acum'a, separatu; intre impregiurárilu de facia dorintia ei cea mai ferbinte e unu conflictu cu Austri'a. Una manifestare solemná a dorintieloru Russiei si Prusiei in facia Austriei, cu care iubitoriulu de pace Bismarcku n'are altu scopu, de catu ca Austri'a se se veda intimidata si umilita inaintea Europei, va produce de siguru conflictulu. Finea articolulu e indreptatu contra cancelariulu ostrungurescu, facundu-lu atentu la situatiunea, in carea a aruncatu monarclui.

Camer'a reprezentantiloru d'in Geci'a abie s'a intrunitu si si-reincepu activitatea prin returnarea ministeriulu, ca-ci acolo ministeriele cadu séu vinu la putere in urm'a unor incidentu catu de neinsemnate. Acesta tiera — esclama „Independintia belgica — pre care Europ'a, inca de la emanciparea ei, o incungiu cu tote simpatiele sale, asta-di e data pre man'a unei administratiuni fara energia si fara lealitate, condamnata sterilitatii, rosa de plag'a talharismului si de ran'a si mai

sfasiatoria a fractiuniloru, care se se pote vorbi despre partite. O tiera, care sunt opera fractiuniloru germane, pune verfu unei situatiuni deplorabile, care totu se mira cum se pote prelungi. Abie se descurcaseru complicari, care se incepu altelu noié cu Franci'a si Itali'a, in privintia cestiunei societati franco-italiane pentru exploatarea minelor de argintu de la Laurion. Ministeriulu Bulgaris primise una invoieala, care de siguru ar fi pusu capetu incucatureloru; acum'a inse nu se scie, daca ministeriulu Deligheorghis, care se afla la putere, accepta-va séu nu invoieala pre-decesoriloru sei.

D'in Genev'a primimu sciri, cari ne facu a sperá, ca cestiunea Alabama se va aplaná catu mai curundu. Siedintiele tribunalulu de arbitri s'au suspendatu de nou, si acesta suspendare se atribue necessitatii ce sentiescu membrii, pentru fissarea despagubirii, de a studiá mai in detaiu legile si constitutiunea anglesa, in rsportu cu faptele imputate, spre a se convinge, daca guvernulu anglesu a lucratu cu sinceritate si a luat la tempu tote mesurele posibile, spre a impedeá esirea si manoperele corsariloru d'in porturile anglese contra Americi de nordu. Angli'a a negatu trei puncte de accusare, er' cu privire la alu patrunea a declaratu, ca a fostu datu ordine d'a se impedeá escursiunea vaporului corsaru Alabama, dar' acele ordine au sositu tardin. Dupa unu telegramu d'in Vasingtonu, guvernulu statelor unite americane a primitu d'in Genev'a sciri oficiale favorabile pretensiuniloru americane.

Caus'a romani la 1868

(Urmare)

Al. XXXV. Prin art. 43 d'in 1868 se efeptu regula speciala a uniunei Ardelului cu Ungari'a. — Abstragendu acum dela intrebarea, ca era ore chiaru d'in punctulu de vedere alu intieptiunei politice consultu, ca Ungari'a, a carei corona are mai multe tiere tienetore de ea, si care concese Croatiei si Fiumei o autonomia provinciale cu multu mai larga decatu o a posesu pana la 1848 — totu deodata se uniecu alta provincia, cu multu mai mare, cum e Ardelulu, care posedea o autonomia deplina si marginita numai prin uniunea personale a domnitoriulu comunu, si ca se o centralisadie pana intratata, incatu se fia unu momentu inspaimentariu si pentru cele-lalte provincie, la cari corona ungará are dreptu de posesiune séu de aspiratiune? dara apoi ne mai repetiendu nici acele motive mai in susu insirate, d'in cari romanii d'in Ardelu s'au veditu pana la amaritiune vatamati, ca la deslegarea acestei vitali cestiuni au fostu cu totululu desconsiderati: ne restringemu aci numai la intentiunea legiloru positive, cari au iniatu acestu actu insemnatu, si conchidemu, ca d'in tenoreá art. VII. alu Ungariei d'in 1848, care in § 5. dice, ca Ungari'a e gata de a sustiené deosebitele legi si libertati ale Ardelului, incatu acestea nu impedeá unitatea si integritatea statulu, apoi art. I alu Ardelului d'in 1868, care primisce art. VII alu Ungariei si in § 2 ordinezá esmiterea unei comisiuni, a carei detorintia era de a precisá acele deosebite legi si libertati spre a se stabili prin o lege a dietei comune, se vede, precum ca, principiile conducitore ale legiloru susu mentionate nici decum nu erau indreptate catra o fusinare totale, cu atatu mai putienu catra o centralisare a acestoru doue tiere, cu catu ca unitatea nationale si identitatea de dreptu cu care se motiva acesta unione se pote in sensulu susu atinseloru dispositiuni pre deplinu ajunge in privintia trebeloru comune ale Ardelului cu Ungari'a fara vatamarea intereselor si libertatiloru specifice ale Ardelului, si cu deosebire ale natiuniloru de acolo, prin urmare si a natiunei romane.

Al. XXXVI. Dara daca la consiliulu datu d'in partea aceloru barbati mai cu sema d'in natiunea magiara si secuia d'in Ardelu, a caroru entusiasmu pentru unitatea nationale alu statulu ungaru i-a rapitu pana la perderea d'in vedere a aceloru consideratiuni, cu cari erau detori facia cu romanii, ca natiune conlocutore, la aducerea art. de unione si cu deosebire la formularea proiectulu comisiunei esmise prin §. 2. alu acelu articlu de lege pentru

*) Vedi Nrui 80, 81 si 82 ai „Fed.“

speciala a regulare a uniunei, si cari se nu prevéda, ca o centralisare a totoruru trebeloru ardelene la Pest'a va aduce cu tempu de nu si alte, dara nesmintitu scaderi economice simtibile chiaru si pentru ei, cu atatu mai multu pentru intregulu Ardelu. — Ungari'a a acceptatu — pote mai multu decatu a acceptatu — totala unificarea, care se vedemu in ce chipu o a esecutatu chiaru si d'in punctulu de vedere alu unificarii.

Al. XXXVII. D'in tenoreá §-lui 1. alu amintitei legi (art. 43. 1868), — care involve in sine afirmatiunea absoluta a egalitatiei de dreptu a totoruru locuitoriloru, facia cu negatiunea absoluta a ori carui dreptu exclusivu de natiunalitate si confessiune, trecundu apoi la alta afirmatiune relativa, si anume a impartiriloru si denumiriloru teritoriale dupa natiunile politice, ce au esistatu pana acum si a privilegielor si esemptiuniloru impreunate cu acelea, facia cu negatiunea relativa mergutore, intr'acolo, ca aceste impartiri, numiri, privilegie si prerogative ale natiuniloru politice, ce au esistatu in Ardelu, se stergu numai intr'atata, incatu ele atingu (nu vre-o natiune politica ci numai) vre-o natiunalitate cu eschiderea altoru-a — se vede limpede, ca pre langa tota libertatea si egalitatea de dreptu individuale a totoruru locuitoriloru Ardelului, totu-si mai esista si atari impartiri si numiri teritoriale precum, si privilegie si prerogative ale natiuniloru politice de mai inainte, prin urmare si aceste natiuni politice, cari numai intr'atata se restringu, respective stergu, in catu nu preiudeca egalitatiei de dreptu individuale séu a diferiteloru natiunalitati facia un'a cu alt'a, nu inse si a natiuniloru politice d'in Ardelu facia cu natiunile nerecepte de acolo, si cu deosebire nu si facia cu natiunea politica romana, care prin rescriptulu d'in 20. iuniu s'au eliminatu era d'intre natiunile recepte ale Ardelului.

Al. XXXVIII. Cum-ca nu alt'a decatu acestu-a este intielesulu celu adeveratu alu §-lui 1 alu art. 43 d'in 1868 se vede si d'in tenoreá §-lui 1 alu acestei legi, care sustiene apriatu d'in 1868 privitoriu la legea electorala cea basata — nu pre egalitatea de dreptu individuale, cu atatu mai putienu nationale — ci pre sistem'a impartiriloru, numiriloru, privilegielor si prerogativelor a celoru trei natiuni politice de mai inainte ale Ardelului. Dara se vede acesta si mai apriatu d'in tenoreá §-lui 9. care reguleza denumirea judeciloru supremi regesci ai scauneloru secuiesti si a comitetu sasescu, pre candu despre capitaniu séu comitetu supremi romani, ca atari, nu e nici vorba, — apoi si d'in cuprinsulu §-lui 11. care pentru natiunea (nu natiunalitatea) sasésca sustiene universitatea politica-nationale tocmai in intielesulu art. de lege d'in 1791, — ba si legea cea noua municipale a afatu de lipsa, d'a escinde teritoriulu acestei universitati politice, si a-i garantá o lege municipale separata si autonoma, — pre candu ostulatele romaniloru d'a se constitui si ei intr'o universitate politica-nationale, cu unu capu nationale in frunte, de a priori sa perorescatu de unu atentatu in contra integritatii statulu ungaru.

Al. XXXIX. Noi n'avemu nimic'a in contra, ca cele-lalte natiuni politice ale Ardelului se se reconosca si mai incolo de atari, se aba cheii loru jurisdictionali si natiionali, si se se personifice prin universitati politice natiionali; dara daca tote acestea s'au potutu face si acum ca-si mai inainte fara periclitarea integritatii coronei Ungariei, si fara scaderea identitatii de dreptu si a unitatii nationale a statulu ungaru: apoi pentru ce se nu se pota face asemene si pentru natiunea romana, fara d'a o constringe ca se reinnoiesca era d'a capu séu sa continue procesulu politicu celu neprescriptibile; ce l'au portatu mai bine de 400 ani incoce? quod uni justum alteri aequum.

Al. XL. D'in analia legi pentru unione, prin care amu aretatu totu de odata nu numai diferentia, dara si importantia egalitatiei de dreptu politico-natiunale facia cu egalitatea de dreptu individuale — dupa cum dice legea — fara deosebire de natiunalitate si confessiune, — se vede apriatu si aceea, ca legea de natiunalitate cuprinsa in art. de lege 44 d'in 1868 e pre departe d'a suplini drepturile, ce purcedu d'in egalitatea de dreptu politico-nationale. Dara acesta lege de natiunalitate dupa cum ea s'a formulatu in numitulu art. de lege nu satisfacé nisi chiaru libertatii si egalitatiei de dreptu individuale cu atata mai putienu a certintiloru impreunate cu dreptulu de natiunalitate in intielesulu celu adeveratu pre care l'a afatu legislatiunea ungará ca surogatu pentru dreptulu de natiune politica cu restringere numai la dreptulu de limba.

Al. XLI. Dupa ce legea 44 d'in 1868 in titulu d'a sa reconosca egalitatea dreptulu de natiunalitate, si totu-si in introducerele legi exprime ca toti locuitorii Ungariei, de

ori ce nationalitate, facu numai o natiune politica de stat, restringandu dreptulu de nationalitate ce si l'au pusu de principiu alu legei numai la usuarea diferitelor limbe, ce mai stau in tiera cá unu artielu de moda trecutorie, prin urmare denéga si esistenza dreptului de nationalitate: apoi urméza in 29 de §§ nu de a regulá egalitatea de dreptu, macaru a limbei, ci restringerea acestui dreptu pana la imposibilitatea d'a mai poté usua si alta limba decâtu cea magiara.

Eta totu ce cuprinde art. de lege despre egalitatea dreptului de nationalitate!

Al. XLII. Abstragundu acum dela acésta logica legislatoria, unica in felulu seu, — pentru-cá se pote, cá altii se inteléga si numai noi se nu o potemu cuprinde, — abstragundu mai incolo si dela legile cele de mai inainte atátu ale Ungariei, cátu si ale Ardélului, care incepundu dela axiom'a cunoscuta a stului Stefanu, primul rege alu Ungariei, cá: *regnum unius lingue debile et imbecile*, pana la acea concatenatiune neintrerupta de legi ulterioari ale acestoru doué tiere, continue recunosc pre teritoriulu Ungariei si alu Transilvaniei afara de natiunea ungarica si sicula si natio ilirica, valachica, saxonica, pentru cá atari natiuni existandu in fapta nu se pot negá prin lege, si de se nega numai in zadar se nega, éra correlatiunea lor se pote subsume sub o natiune colectiva a statului ungaru si acum cá si mai inainte, tara d'a periclitá unitatea si integritatea statului si fara de a fi lipsa de a denegá individualitatea singurateceloru nationalitati, abstragundu mai departe si dela acelu faptu istoricu, cá limb'a oficiosa a toturoru nationalitatiloru d'in Ungaria, prin urmare a statului ungaru, mai inainte a fostu cea neutrale latina, pentru cá si noi recunoscem necesitatea substituturii ei prin limbele cele viue, si nu suntemu neaplecati d'a recunosc pre cea magiara, cá pre un'a, care se areta intre cele-lalte mai acceptibila pentru trebele diplomatice si centrale fara prejudiciulu celor-lalte limbe; abstragundu in fine si dela concessiunile facute de Kossuth la a. 1849. in numele Ungariei, pentru cá nici noi nu punemu vre-o valoare positiva pre promisiuni facute intre impregiurari extraordinari, candu pote nici lui nu-i mai stá in putere d'a poté dá acea ce promiseá: dara cu totu dreptulu potemu apelá la declaratiunile casei ablegatiloru Ungariei facute in adres'a lor d'in 12 Augustu 1861, si cu deosebire in proiectulu de lege despre egal'a indreptatire nationala, elaboratu de comisiunea de 67 barbati ai Ungariei, cari si asta-di stau in fruntea Ungariei. De-si acelu operatu nu multiumiá pre deplinu dreptele postulate ale nationalitatiloru Ungariei: totu-si ce deosebire intre acelu-a-si si intre legea 44 d'in 1868? ce regresu infricosistu? Pre candu acelu operatu cuprindeá in sine celu putienu recunoscerea positiva de drepturi nationali si limba, art. 44. d'in 1868 nu e alta decâtu negatiune absoluta a ori carui dreptu de nationalitate, si o restringere de limbele acestoru-a pana la nimicire.

(Va urmá.)

Resolutiunea

alegutoriloru romani d'in Abrudu, Corn'a si Ros'a, luata la actulu alegerei de deputatu in 4 iuliu 1872.

a) Considerandu, cá natiunea romana cá cea mai vechia in Transilvania mai inainte de a fi tractatu cu stapanii situatiunii, singura a formatu individualitatea politica a tierei, ducundu una vietia de stat in usulu eschisivu alu toturoru drepturiloru si institutiuniloru de statu politice si nationali;

b) considerandu, cá bazea corelatiuniloru de dreptu alu natiunii romane facia cu natiunea magiaro-secuia o forméza

cunoscutulu contractu bilaterale la drepturi egali in decursulu mai multoru seculi faptualminte exercitate;

c) considerandu, cá scapatarea natiunii romane la starea presente si scoterea ei d'in drepturile publico-politice — martora ni este istoria, acelu archivu alu documentelor dezvoltarei societatii civice — nu s'a intemplat prin nici una cauza data de natiunea romana;

d) considerandu, cá natiunea romana nici una-data n'a abdsu de individualitatea sa politica si de drepturile ei de stat, caus'a starei desolate in care se afla prin urmare nu este alta, decâtu perfidia si forti'a, cari nu sunt cause jaste si admisibili;

e) considerandu, cá bazea corelatiuniloru de dreptu ale natiunii romane facia cu celelalte natiuni, cá unu acta bilaterale, unilateralu, fara concursulu si spre daun'a natiunii legalminte si in modu validu dupa nici una teoria de dreptu nu s'a potutu alterá si schimbá;

f) considerandu, cá dreptulu publicu de stat, si dreptulu europeanu alu poporeloru nu cunosc teori'a prescriptiunii — dreptu ce reclamarea continua a natiunii romane pentru repositiunea in drepturile sale avitice de stat si nationali prin artielu de lege d'in 26 octobre 1863 adusu, sanctionatu si promulgatu dupa tote formele constitutionalu au scosu rezultate, cari de-si in modu neconstitutionalu suspendate, dara la care natiunea romana tiene si nu va incetá a tiené nici odata, reclamandu activarea drepturiloru ei recunoscute;

g) considerandu, cá dreptulu alegerei este dreptulu celu mai eminentu de statu alu fia-carui cetatiandu, prin care concurge si influientia la afacerile publice, dara chiaru pentru aceea, fiindu-cá alegerea presente si intempla pre bazea unei legi electorali, care preste aceea, cá in felulu seu este unica, dara la care natiunea romana n'a confaptuitu si pre bazea acelei-a d'in punctulu seu de vedere, fara vatemarea drepturiloru proprie la afacerile publice nici nu pote confaptui;

h) considerandu, cá alegerele au de a se face pentru unu parlamentu, la care natiunea romana, care tiene la autonomi'a Transilvaniei si continuitatea sa de dreptu, fara de a alterá bazea dreptului seu degiá cunoscutu, fara de a-si inchide usi'a dupa sene si a-si taiá calea pentru delaturarea nedreptatiloru ce o apesa si vindecarea raneloru ce i consuma corpulu nationalu politicu, nu pote luá parte:

D'in acestea si alte consideratiuni, subscriisii alegutoru de nationalitate romana d'in municipiulu Abrudu, Corn'a si Ros'a, de-si d'in anima dorescu restaurarea echilibrului politicu conturbatu prin divergentia nesuintieloru in acestu tempu in modu atátu de evidentu deprinsu; totu-si, cá fi credintiosi ai natiunii romane, aderatori cu trupu cu sufletu la dreptele pretensiuni ale natiunii romane pentru restituierea in dreptulu ce i compete in respectu nationalu si publico-politicu; — nu potu si nu voru luá parte la alegerele pentru diet'a d'in Pest'a.

Dreptu-aceea ceru, cá onorabil'a comisiune electorale se priméca acést'a resolutiune a subscriisiloru alegutoru si d'impreuna cu actulu alegerei se binevoiesca a-lu substerne la locurile mai inalte spre a se vedé si cunosc motivele abstinerii nostre.

Abrudu, in 4. iuliu 1872.

Alegutorii romani
d'in Abrudu, Corn'a si Ros'a. Urméza
subscrierile a mai multoru cá 200
alegutori. „G. T.“

Raporturi despre secerisiu.

D'in raporturile, ce au sositu d'in deosebite parti ale tierrei despre starea cerealiiloru d'in Ungaria, facemu urmatorulu estrassu:

D'in A r a d u. Despre secerisulu de pre locurile nóstre nu potemu raportá nimicu imbucuratori; mai cu sema gránele d'in comitatele Cinadu si Bichislu au sufferitu multu in lun'a lui iuniu. Cualitatile sunt deosebite, ba sunt si de acelea, cari de locu nu se potu folosi. Pentru secerarea gráului de pre unu jugeru de pamentu se solvisse 3-4 fl. la unu lucratoriu. Apropu 150.000 jugere au fostu totalu nimicite de rugina. In Banatulu marginariu si in unele parti muntene e mai buna si cualitatea si cuantitatea graneloru. Ovesulu a roditu forte bine; asemenea semenaturele de cucuruzu si tauuna sunt frumose.

D'in S a t u - M a r i u. In estu annu amu seceratu numai una parte d'in cátu amu seceratu in anii precedenti, apoi neci cualitatea gráului nu coresponde celui d'in anii trecut. Caus'a acestui reu secerislu au fostu de pre una parte desele ploii torrentiale, de pre alta taciunea care a napaditu holdele in modu infricosiatu. Secerisulu de ovesu si ordiu a fostu cu multu mai imbucuratori. Cucuruzulu [malaiulu] ni insufla multa sperantia, daca va remané tempulu favoritoriu, apoi pote vomu fi cátu se pote de binisioru recompensati pentru slabulu secerislu de gráne.

D'in O r a d e a - M a r o. Inca in lun'a lui iuniu n'am pre avutu sperantie sanguinice la secerislu escelinte, si acum la tempulu seu, neci nu ne-amu insielatu. Recolt'a a fostu de doué ori mai slaba cá in anii trecut. Cualitatea a fostu deosebita si a sufferitu mai cu sema de geru; grauntiele tare usiore; 55-60 pundi facu una miertia. Ovesulu si ordiulu ni-a datu unu secerislu 'mai imbucuratori. Cucuruzulu ne indreptatiese la cele mai frumose sperantie, tulugulu pre totu e mare si cu bombe mari si sanetose. Culesulu de vinu, dupa semnele de pana acum, va fi medilociu. Pentru cá strugarii se se coca cum se cade, e de lipsa cá in lunele lui augustu si septembre se ne potemu bucará de difile fierbinti. — Precum se vede dara, secerisulu preste totu, in Ungaria, a fostu slabu in unele parti, in altele medilociu. Assemenea ovesulu si ordiulu. Cucuruzulu, principalulu nutrimentu alu agriculturulu romanu, este frumosu si ne imple cu sperantia pentru unu culesu manosu. Despra vinie numai viitorulu va poté vorbi, cá-ci tempulu e forte schimbaciosu, in unele parti e caldu, in altele ploiele inca n'au incetatu, éra in altele a batutu si petr'a si a nimicitu viniele pentru mai multi anni inainte.

Dé bunnulu Daieu, cá la toamna se potemu despre tote acestea face unu raportu imbucuratori, cá-ci lips'a e mare si necasurile agriculturulu nostri pre cátu sunt de numeroase, pre atátu sunt si de deosebite si grele.

(Bibliografia.)

Metodulu pertratarii Legendariulu I. (Abecedarulu) dupa principiile scriptolegei de Stefanu Popu, p'ccessoru principale la instit. pedagogicu d'in Blasiu; 60 cr. v. a. „Istoria naturala“ pentru pruncii scolei poporali de Cosma A n e a, profesa. si directoriu la scol'a normala d'in Nasaudu. Pana acuma a esitu partea I. Zoologia. Brosiur'a s'a tiparitu la Bistrit'a in tipogr. lui Filtsch si costa numai 30 cr. v. a. — Nrulu 9 d'in 15 iuliu a. c. alu „Transactiuniloru literarie si scientifice“ d'in Bucuresci, contine: 1) Eneid'a lui Virgiliu, trad. de Gr. G. Paucescu. 2) Istoria contemporana de Felix Oger. 3) Filozoff'a positiva, de St. Michalescu. 4) Andre Chenier, vietia si operele lui de G. Dem. Teodorescu. 5) Poesia, de Teodorescu. 6) Spionulu prussianu.

„Fabulele lui Cichindealu“ voru apare cátu de curundu in Bucuresci. „Uvriernu“, diariu tipograficu, apare in Bucuresci. „Una concordantia biblica reale“, de Titu Budu, preutu in loodu; acestu-a e unu opu multu folositoriu si neaparatu de lipsa pentru predicatorii cuventalului lui Ddiu. „Schitul moldovenescu d'in muntele Atos“, cuventare isto-

FOISIORIA

Despre dialectele si migratiunile tiganiloru d'in Europ'a.

Cunoscutulu scrietoriu slavu, Miklosich, mai adi primavera ceti in academi'a de scientie d'in Vien'a unu tractatu filologicu istoricu despre dialectele si migratiunile tiganiloru d'in Europ'a. D'in acelu tractatu facemu si noi urmatorulu estrassu scurtu:

Tractatulu constá d'in partea limbistica si istorica. In partea prima, autoriulu, areta elementele slavice ale dialectelor, ce le vorbescu tiganii in Europ'a si aduna materialulu pentru gramateca si lessiconulu acelor dialecte; in partea a dou'a, autoriulu se incerca, pre bazea analizei idiomeloru, a detiermuri leganulu stravechiu europeu alu tiganiloru si a afá calea, pre care au ajunsu d'in acelu leganu stravechiu in locurile, unde se afla ei asta-di.

Pentru a demonstrá prin esemple modulu cercetariloru, ce le-a facutu in partea a dou'a, supune dialectulu tiganiloru spanioli si russesci la una scurta esaminare. Aici — d'ice autoriulu — e vorb'a despre tiganii, cari locuiescu in Russi'a medio-nopftana, cá-ci cei d'in partea media-diéna ni imperiulu russescu nu se osebescu de tiganii Romaniei. In dialectulu tiganiloru russesci se potu demonsrá elemente grecesci, romanesci (Miklosich scrie: rumunesci) magiare (?), germane, si polone. D. e. tigan. *drom* (drumulu) grec.

дромос; *kokalo* (osu), *κόκαλον*; *paho* (ghiacia), *πάχος*; *petalo* (potcova), *πέταλον*; *forjos* (orasiu) *φόρος*, etc. asié si numeraliele: *efta*, *ochto*, *enja* si *trienda*. Cuvintele aceste se tienu de limb'a grecesca d'in secululu alu 14 si 15-lea.

Cá tiganii au fostu in sudu-ostulu Europei; cá au fostu in apropierea greciloru, areta cuvintele cá: *blato* (imala, tina, mocirla) slavon: *blata*; *grk* (amaru), slavon: *kirko*; *grlo* (gutlegiu) slavon: *Kirlo*, ect. Seau d'in limb'a romana, cá: *čeros* (cérin); *koma* (cóma); *lovinu* (olovina, unu felu de biere); *rota* (rota), Miklosich le scrie: *čerju*, *koamé*, *oloviné*, *roaté*. Despre imprumutare de la vre-o alta limb'a romanica, d. e. d'in cea italiana, neci vorba. D'in limb'a magiara: *arpa* (*árpa*); *dombó* (*domb*); *čegotáš* — tunetu — (*csatogás*) pocnitura; *hedju*, (*hegy*) *délu*; *vermo* (*verem*) *gropa*. D'in limb'a germana: *akra* (*Acker*), *agru*; *berga* (*Berg*), *délu*; *borca* (*Borke*) *cóge*, *scortia*; *felda* (*Feld*), *campu*; *coldari* (*Zelter*), trecutoriu prin stremtore, prin passuri etc. D'in limb'a polona, *brona* (*borona*) *grapa*; *dembos* (*dab*), *stegiaru*; *dluga* (*dlugi*), *lungu*; *dziwo* (*dziw*), *minune*; *golumbos* (*golab'*) *columba*; *porumbu*; *senkos* (*sek*) *crénga*, etc. Trebuie se se admita deci, cá tiganii russesci s'au invertitu multu tempu intre greci, romani, magiari, germani si poloni, cá-ci altfelu n'ar' fi potutu primí in limb'a lor, cuvinte d'in limb'a aceloru popore. Tiganii russesci dara au emigratu d'in Poloni'a in locuintiele lor de acum. Documentu istoricu pentru constatarea

resultatulu afatu cu ajutorulu limbei, nu se afla, inse celu ce scia, cá poporele primescu cuvinte straine in limb'a lor numai prin comunicatiune, nu are lipsa de vre-o astfelu de crisova istorica.

In limb'a tiganiloru spanioli se afla elemente grecesci si slave. D'in limb'a grecesca: *dron* (*дромос*), *drumu*; *sumi* (*σουμι*), *zama*; *cacabi* (*κακαβι*) *caldare*; *cafi* (*καφι*), *cuniu*; *cocal* (*κόκαλον*), *osu*; *cunraco* (*κουρακος*), *corbu*; *marmafios* (*μάραδιον*) *mariariu*, *anisonu dulce*; *ballestero* (*πεπεστέρι*) *porumbu*; *petali* (*πέταλον*) *potcova*; *foros*, *loro* (*φόρος*) *orasiu*; asié si numeraliele: *efta*, *ostor*, *enja* si *trianda*. D'in limb'a slava: *bobes* (*бобъ*), *bobu*, *fasole*; *dosta* (*досыта*), *destulu*; *querlo* (*грѣло*) *gutlegiu*; *elichi* (*кѣличъ*) *chieia*; *crallisa* (*кѣралика*) *craiesă*, *regina*; *cachiamani* (*κѣχμα*) *carcima*; *machico* (*ματςκα*) *métia*, *pisica*; *mericha* (*μεριχα*), *miertia*; *praco* (*πράς*), *pravu*, *julbere*; *raco* (*ράς*) *racu*; *sila* (*σίλα*), *si'a*, *violentia*; *sueti* (*σβѣтъ*) *lume*, *poporu*; *trupo* (*τρύπη*), *trupu*, *corpu*, etc.

Cá tiganii spanioli au vetiutu si in sudu-ostulu Europei, atesta cuvintele romane cá: *plai* (rom. *plaiu*), la tiganii d'in Roman'a asemenea: *plai*, la ei inse in intielesu de: *délu*.

Tiganii spanioli deci, dupa cum se vede d'in dialectulu lor, au traitu intre greci si slavi sudici, si in migratiunea lor d'in sudu-ostulu cátra sudu-vestulu Europei, neci intre unu poporu nu s'au tienutu mai multu tempu, pentru a

rica ținută în Iași. „Despre drepturile civile ale Israelitilor“ de Macaulay, trad. de Dem. I. Ghic'a. București. „Limba română și tradițiile ei“ de Georgiu Baroni, 5 lei noi, București. „Prescurtare de istoria literaturii latine“ de I. Pompiliu, 40 bani, București. „Instrucțiune la tractarea și întreținerea globului pământesc pentru învățații rurali“ de Andr. Cosma, 30 cr. v. a. Bud'a. „Pomologia“ de Ionu Hentesiu, 1 leu nou, București. „Albu său roșu“ comedia de Iosif Vulcanu, primită cu plăcere pe scenă d'în București. „Poesie“ de Iac. Negruzi, 2 lei, Iași. „Regulele nunților“, de Ionu Mârza, Husi. „Misantropul de Molière, tradus în versuri de Georgiu Sionu, 1 leu, 66 bani, București. „Gazetă salonelor“ apare la Galați sub direcțiunea domnei Mari'a Baroni. „Școala Bolgradului“ redactată de V. Braniacanu, la Bolgrad în Basarabi'a română. „Catechismu român și creștin“ de Scurtescu, 30 bani. „Una preambulare pe munte, său lumea reală și lumea ideală“, poesie de G. D. Aricescu, I. vol. 8 lei noi. „Legende și basmele Romanilor, găcituri și proverbe“, cu una introducere de B. P. Hasden, adunate d'în gur'a poporului, scrise și edate de unulegătoriu tipografu; editiunea a III. part. I. 2 lei noi, București. „Aurora Bucovinei“, poesia, cu una privire fugitivă a supra literaturii române în genere, era în specială a supra mișcării literare d'în acea provincie a Daciei, de Vas. Gr. Popu, 2 lei, la librăria Wartha și Stănescu în București.

VARIETATI.

*. [† Necrologu.] Leone Baritiu în numele orfanilor sei: Constantin și Elen'a, a soarei sale Agnes Ratiu, și a nepotului său Georgiu Muresianu, cu animă sfâșiată de dorere aduce la cunoștință rudeniilor, amicilor și cunoscutilor, cum-că multă iubită soție, exemplar' a mamei și ascultătoare' a fetei Juliaș Baritiu născută Ratiu, în anul 34 alu vieții și 17 alu fetei casatoriei, prevediută cu s. sacramente, dupe unu morbu îndelungat în 9. aug. 1872 la 10 ore a. m. a încetat de a viețui. Osamentele repausatei sau înmormântate în 11. aug. a. c. la 3 ore după amidi în cimetierul bisericii ga. cat. d'în Turd'a nouă după ritul gr. cat. — Fia-i țierin'a usioră și memori'a neuitată!

*. [† Necrologu.] Ioanu Lupu d'în Stena, scaunul Cohalmului, teologu absolut și d'în an. 1868 învețitoriu în comuna și școlă granitierașcă d'în Vistea inferioară, în florea jnetiei, abî ajunsu la 26 ani, străinu și deparțat de ai sei, în 2 Augustu 1872, după unu morbu scurtu, și-a finit cursul vieții, în sferă învețitoareșcă plină de celu mai frumosu rezultat — în Săbîu. Osamentele repausatului se transportară în 4 Augustu a. c. în cimetierul gr. or. d'în suburbiul Josefiu, sub conducerea Dloru preuți: Lazaru, ases. consist., Ioanu Popescu, protopresbiteru, și a parintelui Coutianu. La ceremoni'a funebrele asistară, între alți condolenți, părinții repausatului — avisați fiindu te pururi de Comitetul centrale pe cale telegrafică — comitetulu administrativ de fondulu școlariu granitierașcă în frunte cu presedintele Baronu Ursu, și întregu corulu învețitoroșcă de la școlile granitierașcă, fiindu chiaru întru acele dille întrunitu în conferință învețitoroșcă. — Vorbirile funebrele, ținute d'în partea preuțieșcă de protopresbiterulu Popescu, ăr' d'în partea corului învețitoroșcă de dlu Ioanu Papiu învețitoriu dirigitu în Orlatu, fure expresiunea cea mai viua despre dorerea, ce o simte atâtu școl'a, câtu și biserica prin pierderea unui bravu fiu a loru. Deci părinții plangu pierderea unicului fiu, comitetulu administrativ a unui lucratoriu potente întru înaintarea învețimentului în școlile granitierașcă, colegii sei pe unu iu-

bitu și multu stimată colegu, și în urma totu amatorii progresului pe unu june plinu de speranță. — Fia-i țierin'a usioră și memori'a eternă! — Orlatu, în 7 Augustu, 1872.

*. (Diuarium „Turkestan kija Vj'ed o m o s t i“) enareza unu fenomenu extraordinariu, care până acum este necunoscutu naturalistilor, și a causatu mare terrore între locitorii d'în Kokanu. În 15. iuliu — se scrie d'în Taskendu diuarium amintitu — la 5 ore după mediu-di, precându fulgeră și cadeă grandine în jurulu Taskendului, pe atunci s'a rădicatu unu noru negru de asupr'a Kokanului, care cu încetulu s'a lasatu diosu și pe urma a încungiaratu și acoperitu totu orasiulu, asié câtu de una dată ără negru că în funingini. Aerulu ără secu și suffocatoriu în gradu nesuferibile. Toti credeau, că mas'a acest'a negru va zdrobi cetatea. În urm'a dispușetiunilor, autoritatilor publice a succesu a împedea veri ce conturbare de ordine. D'în întemplantu preste două ore s'a escatu unu ventu lînu și norulu a început a se imprasci. La 8½ ore, asié dara cu ½ de ora înainte de apusu de soare, mas'a negru a disparutu cu totul, și orasiulu capetă esteriorulu de mai înainte. Martorii oculari, cari cu ocasiunea acest'a erau a fara de orasiu, spunu că pe tempulu acestu-a se întindeă de a lungulu fluviulu Syr-Dari'a unu noru negru, a carui părți singuratic luceau că par'a focului. În decursulu acestui fenomenu s'a observatu în Kokanu cutremuru de pământu, care a duratu tempu mai îndelungatu, dar' a fostu numai micu.

*. [Unu generalu p'vestitu] alu lui Friedericu Vilelm III, regele Prussiei, ără forte pasionatu jocatoriu în cărți și urmarea a fostu una multime de detorie. La ajunulu craciunului, care se serbă și la regele, generalulu încă fu invitat, și la masa, pe blidulu d'în înaintea sa află una carte. O deschise și ea conțineă 50 pagine, pe fia care pagina ără una bancnotă de 100 taleri. Generalulu tacu și bagă cartea în străit și și-petrecu apoi forte cu voia; nu amintî înse una boca despre dozulu primitu. Regelu i se pareă a nu-i plăcê acest'a. După vre-o câte-va dille, regele întrebă pe generalu: „Ei! dar' placutu ti-a cartea?“ — „Da“, respunsu generalulu, „e unu opu p' interesant, Majestate, sum cupidu pentru — continuare!“ Regele tacu. Pucine dille după aceea unu șierbitoriu alu regelui aduse generalulu unu pachetu. Ludeschise și află ăr o astfelu de carte de asemenea caprinsu, că cea d'antăiu, p' fruntariulu cărții înse stă scrisu de man'a regelui: „Partea a două. Închiazare!“

*. [Romanulu și nemțion'a] Malitiositatea țieranilor nostri este proverbială; sub o aparință naivă, țieranulu romanu musca adesea că și viper'a. Unu mocanu cu caciul'a tîntuiană, venindu de la Predealu că se mergea la București, luă clasa III la terenulu d'în Ploiesci. Vagonele d'în clasa III fiindu pline preste mesura noroculu aruncă pe țieranu în clasa II. Langa d'insulu, o dama germană cu man'a pretentioasă, lasă se se veda nemulțămirea ce simțî vedindu pe mocanu alături cu dîn'a. Fiulu nunților simte, și affectandă aerulu celu mai dobitocu, și-scote luleau'a, o imple cu tutunu, și candu ără aproape se scapere, se adresă cu inocență afectată la dam'a germană: — Te supera tutunulu cucona madame? — O! zabera vorte multu tomnoli. [O! supera forte dle.] — Apoi, dă-te josu c'o se beau tutunu. Și-si aprinse luleu'a scotiendă nuori de fumulu de tutunu lesiescu, facundă pe spectatori se pufnêscă d'în inima. „Trompeta.“

*. [Una masina prin care se poate sbura] Diuarium „Evenimentu“ anuncia sosirea în Parisu a mecaniculu americanu Ducar, care a inventatu o masina, prin care pote cine-va sbura în aeru. Elu facu cu ea încercări la Montreal [Americ'a de Nordu] și sbura într'o înaltime de 100 metri pe d'asupr'a stradeloru Colborne și Catherine.

Belgi'a, Danemarc'a, Suedi'a; și în Itali'a și Germani'a par'a se fi împucinați.

Cei mai multi sunt în Turci'a, Romani'a, Basarabi'a, Ardêlu și Banatulu temesianu. În Europ'a sunt la 600,000 suflete țigani. Grupele ămentite se osebescu unele de altele prin însușiri limbistice, provenite d'în domiciliarea lor în locurile de acum și, în pucina mesura, d'în migrațiunile lor între diferitele popore. Este înse de însemnatu, că șenguratecele grupe de țigani, de șecali migreza regulatu pe unu teritoriu politice său etnografice marginitu și, că nu se mai reintorc în una regiune odată parăsită. D'în acestu considerant, neci candu vomu află la țigani poloni cuvinte rusesce, la cei turcesci cuvinte magiare.

Candă au immigratu țigani în Europ'a, este și asta-di înca obiectulu disputelor. Chronicarii ni reporteză pucine despre imigrațiunea acestui poporu, pentru că s'a întemplantu fără șgomotu. Dacă opinăm înse că țigani aru fi calcatu pe continentele nostru numai între 1471 și 1438 — Timur i-a alungatu d'în patri'a lor indiana în 1399 — atunci se opune opiniunei nostre reportulu, lui Simon Simeonis, care i cunoșce degiă în 1332 pe insul'a Cipru, și descrierea, care o face elu asupr'a lor, face șurșușă numirea numelui lor. Opiniunea acesteia i mai contrastat crisocele vechi slavone alle voevodilor romani Vladu II. și Mircea d'în 1386 și 1387, prin cari crisoce se întaresce de Vladislavu una donatiune facută țiganilor. Nu mai pucinu contrasta acesteia opiniuni influență limbii grecești a supra idiomelor țiganilor, una influență, ca-

Aparutulu consistă d'într'unu sacu implutu cu gazu, pe care inventatorulu lu lęga sub pantece, precum și d'în patru aripe de matasa, pe cari le atășă de mâni și picioare, pentru asi luă direcțiunea. „G. d. B.

Nru 200—1872.

Concursu.

Conformu conclusiunii luate în adunarea gen. a Asociațiunii transilvane ținută la Sabesiu în 5—6. aug. 1872 sub Nru prot. XVII. se publica prin acest'a concursulu la urmatoriile știpendii și ajutorii.

- 1) La 3 știpendii de câte 60 fl. destinate pentru 3 gimnasiști;
- 2) la unu știpendiu de 60 fl. pentru unu elevu dela școl. reale;
- 3) la 6 ajutorii de câte 50 fl. pentru 6 șodali de meseria calificati de a se face maestri;
- 4) la 20 ajutorii de câte 25 fl. destinate pentru 20 înveției de meseria.

Terminulu concursulu pentru știpendii și ajutorii șusu-însemnate se defige pe 10. șeptembre cal. nou, 1872.

Cocurentii la știpendii de sub pos. 1 și 2 au de asi asterne la comitetulu asociațiunei transilvane, până la terminulu șusu-indigitu, concursule lor prevediute: a) cu carte de botezu, b) cu testimoniu de pre sem. II. an. școl. 1871/2 și c) cu testimoniu de paupertate.

De la cocurentii la ajutorii de sub pos. 3, pre langa atestatu de botezu, se recere, că se producă adeveriția de la maestrulu respectiv despre aceea, cum-că sunt calificati de a se face maestri.

Ēr' la cocurentii la ajutorii de sub pos. 4, pre langa atestatu de botezu, se recere adeveriția de la maestrulu respectiv despre desteritatea și diligenti'a în meseri'a, cu care s'au ocupatu.

Postii știpendiatu p' anulu școl. trecut, cari încă nu și-au finit cursulu studiilor sale, pre langa documentarea progresulu facutu în studie aici întielegundu-se acei știpendiatu, cari încă nu și-au tramisu recerutele documente pentru dovedirea progresulu în studie pre sem. II. an. școl. 1871/2, mai sunt detori la tempulu șeu, a producă și documentu de immatriculare de la direcțiunea institutulu respectiv, că astu-feliu se se potă face dispușitiunea necesaria pentru asemnarea știpendiloru pre an. școl. 1872/3.

În fine, conformu conclusiunei luate în adunarea gen. de la Sabesiu sub Nru prot. XXIV, totu știpendiatu asoc. sunt detori a dá reversu despre aceea, cum-că ajungundu la stare, se voru face membrii asociațiunei transilvane.

De la presiulu asociațiunei transilvane pentru literatur'a și cultur'a poporulu romanu.

Sibiu, în 8. aug. 1872.

Sciri electrice.

București, 10. Augustu Municipalitatea este împoternicioasă a emite unu împrumutu de 1½ millionu.

Madridu, 11. Augustu. Unu decretu șegescu da amnestia deplină la mai multi condamnati pentru participare la școl'a carlistilor.

Aten'a, 11. Augustu. Ministerulu s'a completatu. Demetriu Mavrocordatou este numitu ministru de culte și instrucțiune publică, Șpiliotakis pentru trebele șterne.

Petropole, 11. Augustu. Adjutantele imperialu, principele Dolgoruki se va duce la Belgradu pentru a comunică principelui Milanu felicitările imperatoarei Rusșiei.

și-insuș elemente d'în limbile acelor popore. De aici rezultă și fals'a opiniune, că țigani șpanioli aru fi emigratu d'în Egiptu în locurile lor de asta-di. Împregiurarea, că aflăm elemente grecesce în limb'a țiganilor rusesce și șpanioli, ne conștringe a acceptă una țiera locuită de greci, de vechiulu lęganu alu ambelor grupe numite de țigani. Totu acest'a, și în aceeași mesura, stă și despre tote celelalte grupe de țigani, în cari se impartu țigani Europei; asié încātu ne videm îndemnati, în întieșșu mai largu, a dechiară Greci'a de ștravechiulu lęganu alu totoraru grupelor de țigani ai Europei. Celu ce va consideră și elementele bulgare, șemene celoru grecesci, d'în dialectele țiganilor, nu va potê, se nu cugete numai de câtu la antic'a Tracia. Nu va fi fără interesu o observă, că învețiatulu P. Bataillord, de-si pre alta calle, a datu aproape totu numai de acestu rezultat: „Il paraît même chose remarquable, que c'est dans les pays situés à l'ouest de la mer Noire savoir, dans la Turquie, la Valachie, la Moldavie et la Hongrie orientale, qu'ils affluèrent d'abord.“ Bibliothèque de l'École des Chartes V. 442. Înca în seculu trecut, regiunea între Abydos și Filipolis, d'într'e tote provinciile imperiulu osmanu, ără mai tare îndesuită de țigani.

Țigani d'în Europ'a se impartu în urmatoriile grupe: 1. turcescă, 2. romaneșcă, la care sunt a se numeră și țigani d'în Rusșia șudică, 3. ungureșcă, de cari ștau aproape, țigani ardeleni, 4. moravo-boșemă, 5. germană, 6. polonă, 7. nordu-rusă, 8. șșona, 9. șcandinavă, 10. șnglășă, 11. italișă, 12. șspaniola. Țigani pucini sunt în Elveț'i'a, Franci'a,

re se manifesta nu numai prin aceea, că sunt cuvinte grecesce în limb'a țiganeșcă, ci și în organismulu acelei limbe, și care influență, numai admitendu una vietiire mai lungă a țiganilor între greci, înceta a fi enigmatice; de acest'a se țieau fiirea șustantiveloru masculine în o s: golumbos, șenkos, șeros, etc.; tocmai asié acceptarea articoloru necunoscutu țiganilor asiatici, a și i, d'în grecesculu δ și γ — Astfelu, și până aci d. Miklosich. Opiniunea detaiată și șdebaterea meritoria a supra acesteia teme, o incredentișșu barbarilor nostri de șpecialitate, dacă voru avê tempu și pentru astfelu de obiecte. În câtu și până unde sunt adeverate unele asertiuni și combinațiuni ale d. Miklosich, șolve aceste cestiuni limbistice și istorice nostri chiamati spre acest'a; atăt'a înse cutezamu a întrebă de acum pre marele limbistu șlavonu, că cum și de candu este cuventulu: Acker, nemțioscu și nu e a șgerulu latinu, a șru-lu romanu; cuventulu: golumbos polonu și nu oolumba latină, p o r u m b u l u romanu; tocmai asié ar potê fi atunci de la șalambu-lu ungureșcu; și asié alte multe de aceste. D. Miklosich, că omu alu literelor și șcientieloru șerioșe, este p' șlavonu și fillogermanu; elu pare a țienê, că șlavii și germanii au avutu limba cultivată și șdesvoltată înaintea latinilor și că acești-a și-au împrumutatu cuvintele de la acei-a. După șcientiele și literale șsalle, lucrulu șșescu, neci acest'a nu pote șufferi îndoiele.

Valeriu.

